

HANS VANDEKERCKHOVES 'PICTURE PALACE' IN ZEBRASTRAAT GENT

De Gentse schilder Hans Vandekerckhove (°1957) krijgt een mooi cadeau van de stichting Liedts-Meessen met een solotentoonstelling van zijn werk in het eigenzinnige complex 'Zebrastraat' in de gelijknamige Gentse straat. De aparte architectuur sluit wonderwel aan op het werk van Vandekerckhove, waarin de thematiek 'binnenbuiten' een belangrijke rol speelt en hij tot opmerkelijke composities komt, zoals de serre in het landschap.

Marc RUYTERS

HANS VANDEKERCKHOVE 'STALKER' 40 X 50, O/D, 2004

Is dit een overzichtstentoonstelling, of heeft ze een specifieke thematiek, zo vragen we hem op zijn atelier. Hans Vandekerckhove: "Het is een overzicht van werk van de laatste drie, vier jaar, maar tegelijk ook geïnspireerd door het gebouw in de Zebrastraat, waar de tentoonstelling plaatsvindt. Dat gebouw heeft een moeilijke, maar erg specifieke architectuur. Toen ik er voor de eerste keer binnenkwam moest ik denken aan de film 'The Silence of the Lambs' waar Hannibal Lecter over zijn geheugenpaleis praat. Ik wou een beeldenpaleis maken, met een symmetrische ordening. Het werk wordt verdeeld, enerzijds naar de beeldbron die ik gebruik: ofwel reële beelden die ik zie op bijvoorbeeld mijn vele wandeltochten, ofwel digitale beelden, meestal van tv. Anderzijds zit er de dubbele thematiek in mijn werk: die van de kunstenaar in zijn ivoren toren én die van de kunstenaar die naar buiten komt, in het landschap wandelt."

Wellicht het sterkste thema in het werk is dat van de schilder als wandelaar. Vandekerckhove: "Ik las ooit in een dagboek van Thomas Mann hoe hij op zijn vijftigste vond dat hij niet genoeg geleefd had, dat hij veel te veel in zijn schrijfkamertje had gezeten. Dat is een typische situatie voor een kunstenaar. Toen ik dat las vond ik dat ik mijn werk moest kunnen bijsturen door meer naar buiten te gaan. Mijn vrouw en ik zijn dan grote wandeltochten beginnen maken, waarbij we alle overbodige comfort achter ons lieten. Ik wilde ook meer en meer de horizont schilderen, een thema dat nog altijd in mijn werk zit. Bij Deweer Gallery in Otegem liep zopas een overzicht van mijn werk van de jaren tachtig tot 2006.

Van figuratief, met een sterk expressief lyrische inslag, naar meer formeel werk, met een zwaardere verticale lijn in de composities. In die jaren negentig liep ik zelfs wat verloren; mij werd te abstract, te cerebraal. In 1997 was er een breekpunt. Zo overleed een oom van me, bij wie ik heel vaak verbleef om te tekenen en te schilderen. Die oom was een tuinier, die verschillende serres op zijn landgoed had. Die serres werden een essentieel thema in mijn werk. Ik verbleef toen ook een tijdje in Zuid-Engeland, meer bepaald in Dungeness, waar ik de tuin schilderde van de Engelse cineast Derek Jarman, in de schaduw van de koeltoren van de plaatselijke kerncentrale. Jarman, wiens filmwerk ik enorm waardeer, had in Dungeness een vissershuisje gekocht vlak bij de zee, met verzilte, onvruchtbare grond. Hij legde er een schitterende tuin aan, met weinig planten en heel veel keien en rotsen, heel origineel. De tuin is nu heel bekend in het milieu van tuinfanaten. Ik ben dat toen beginnen tekenen, en ook daar ontdekte ik de horizon, van de zee, van boten aan de einder, maar ook de twee koeltorens. Sindsdien werk ik veel meer horizontaal en werk ik opnieuw meer figuratief."

COCON

Tuinen, serres en horizonten, en eigenlijk ook de tuin in de serre: "Ik vind dat een coconachtig, heel besloten gegeven, dat me nog altijd boeit. Sinds enkele jaren zijn er de berglandschappen bijgekomen, waar ik ook graag een serre in plaats. De combinatie van natuur en maakbaar, van wild en

gestuurd, een soort van contradictie van transparantie in het beeld. Drie jaar na elkaar heb ik nu al zo'n lange wandelreizen gemaakt, eerst in de Alpen, vorig jaar in de Pyreneeën."

In de Zebrastraat hangen een veertigtal werken, niet alleen de grote, maar ook een reeks kleinere schilderijen. Beneden prijkt een reeks interieurs, al dan niet van serres, waar een leesactiviteit gehouden wordt. Vaak zijn het tegelijk portretten van zijn dochter, zijn vrouw, een zelfportret. Een andere reeks is die van de landschappen, horizonten, heuvels. De sterkste werken zijn die waarin een zekere abstrahering schuilt, zoals dat van het 'leesschilderij' 'Mind Games', waarin de vorm van het tafelblad een eigen leven aan vorm en licht gaat leiden.

Boven hangen de beelden gehaald uit film of van tv. Stills, onder meer uit 'Stalker', een film van Tarkovsky, of uit 'A Space Odyssey' van Stanley Kubrick. Het gaat in die reeks vooral over manieren van kijken. De ene kijkt naar binnen, de ander naar buiten, bij een vrouw is de blik afgevend door het haar; op een 'Stalker'-doek houdt het hoofdpersonage de handen voor de ogen. Er zijn ook de beelden van een viewmaster, waarover Vandekerckhove zegt: "Dat is ook belangrijk in mijn werk: tegelijk in een heel besloten omgeving, een klein doosje kijken en tegelijk naar de verte, de horizon turen."

Ook boven hangen de meeste landschappen met serres: op het eerste gezicht lijkt het een vreemde combinatie, maar door Vandekerckhoves haast natuurlijke, vanzelfsprekende manier van componeren leidt het vaak tot een mooi resultaat. De combinatie open-gesloten, ver-dichtbij komt nooit geforceerd over. Het werk 'Silver Springs' behoort tot het beste in de reeks.

Vandekerckhove: "Maar ik werk nooit in reeksen, het gebeurt allemaal door elkaar. Met olieverf, omdat je dan transparant kan werken. En ik werk aan enkele werken tegelijk, omdat olieverf moet drogen, waarna ik er verder kan op werken.

HANS VANDEKERCKHOVE © FOTO: JEAN-PIERRE STOOP

Ik werk ook niet van licht naar donker, maar van wazig naar scherp. Eerst ga ik vrij intuïtief te werk, het hele proces komt er op neer om alles helder en scherper te maken."

En dat scherper maken is als de som van de vluchtlijnen die onmiskenbaar in het werk van Vandekerckhove zitten: van huis-clos naar verre einders, met tussen die twee punten een wereld van kleur, stilte en al dan niet behoedzaam gemanipuleerde natuur.

'Picture Palace' van Hans Vandekerckhove tot 26 juli in Zebrastraat Gent. Open wo-za van 14-18, toegang 2,5 euro. De catalogus bevat een essay van <H>ART-medewerker Paul Depondt. www.zebrastraat.be

A Patch Of ...

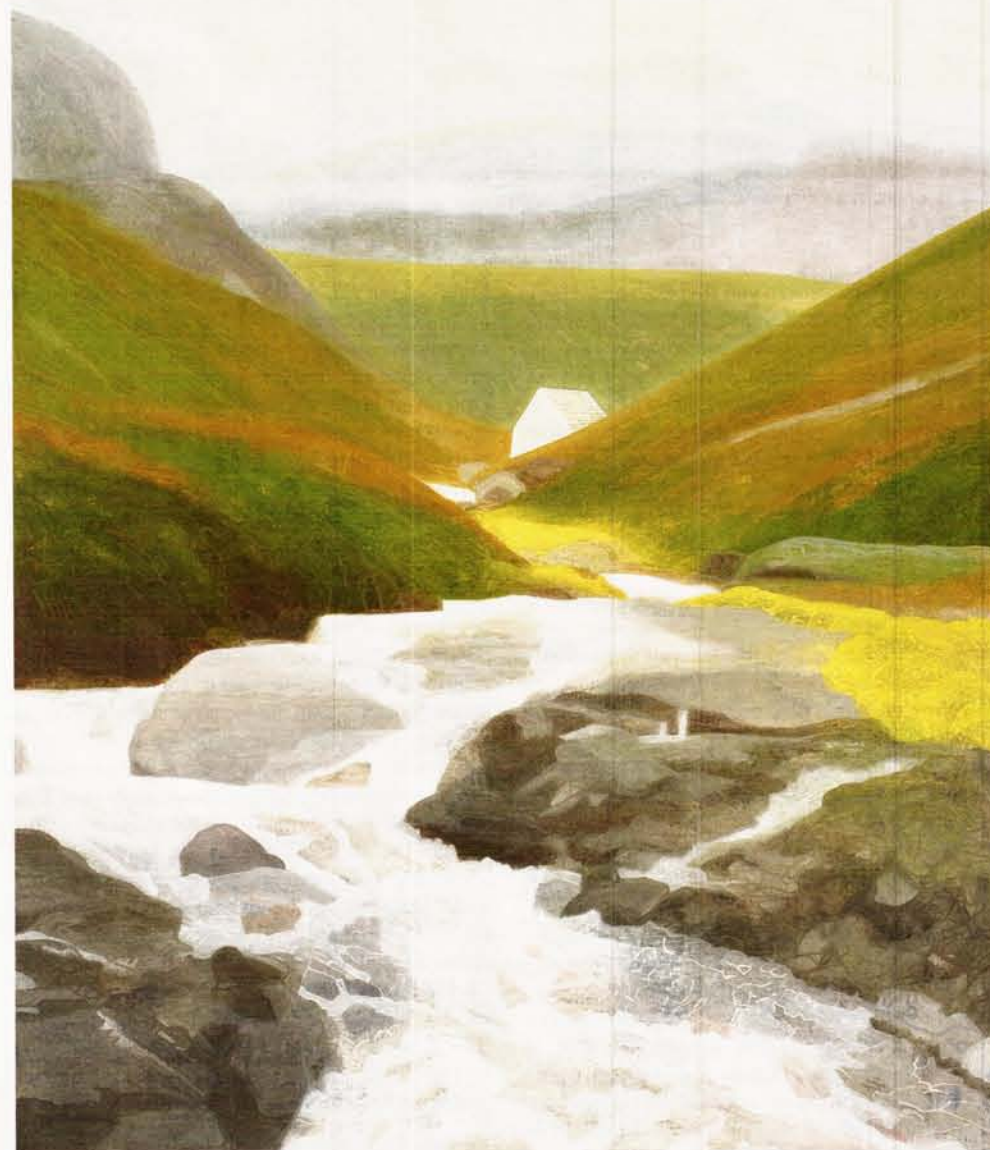
Het Antwerpse kunstplatform REIS en het Brusselse initiatief Actionfields maakten onder leiding van kunstenaar Jonathan Aldous de tentoonstelling 'A Patch Of Grass Painted To Look Like A Rock', die nog tot 1 juli te zien is in ips. Uitgangspunt is Dr. Samuel Johnsons ontkennning van het standpunt van Bishop Berkeley dat de werkelijkheid niet meer is dan een product van de geest. Hij deed dit door tegen een steen te schoppen, waarop een volgelving van Berkeley zei dat hij getroffen was door artrose door op gras te stappen, dat geschilderd was als ware het steen. Ook de getoonde werken van de 20 deelnemende kunstenaars hebben een eigenaardigheid die het verschil aantoont tussen de voorstelling en hetgeen waarvan zij de representatie zijn.

ips, International Press Store Rooigem, Rooigelaan 501, Gent. www.ips-ruimte.be

Beeldig Hof ter Saksen

'Beeldig Hof ter Saksen', de beeldtentoonstelling die nog tot 27 september georganiseerd wordt in de tuinen van het statige Hof ter Saksen, staat dit jaar in het teken van het thema 'gedaante'. De vier kunstenaars Paul Van Gysegem, Mark Cloet, mieja d'hondt en Maen Florin vulden het thema elk op hun eigen manier in: vluchtig, poëtisch, kwetsbaar; zoekend of dromend, steeds verwijzend naar iets dat de mens overstijgt. Zo kwamen een reeks figuratieve beelden tot stand - altijd in dialoog met de omgeving - met veel ruimte voor interpretatie.

Hof Ter Saksen, Haasdonkbaan 101, Beveren, www.beveren.be/tervesten

HANS VANDEKERCKHOVE 'SILVER SPRINGS' 200X160, O/D, 2009

'BAD MOON RISING' IN SANS TITRE

Bad Moon Rising is een reizende tentoonstelling van curator Jan Van Woensel die na San Francisco, New York en Saint Louis halt houdt in Brussel. Uitgangspunt van deze groepstentoonstelling is de mentaal gestoorde George Jo Hennard die in 1991 een waar bloedbad aanrichtte in Texas. Van Woensel grijpt deze sadistische slachtpartij aan om een onthutsende tentoonstelling neer te zetten over het overschrijden van grenzen en doorbreken van politieke, sociale en religieuze taboes. Het hoeft dan ook geen betoog dat het niet bepaald het soort tentoonstelling is waarbij je fluitend buiten stapt. In de galerieruimte van Sans Titre in Brussel is voortdurend noise te horen, waarbij het geluid van de werken elkaar overstijgt zoals het geschreeuw van verloren zielen in de hel. Een film waarvoor je in de kelder moet afdalen bevestigt die indruk. In het zeer verontrustende maar ongelofelijk esthetische 'Burn' van Reynold Reynolds & Patrick Jolley brandt een huis af terwijl een man rustig zijn krant blijft lezen, af en toe vlammen uitkloppend. Een andere man steekt zichzelf en een slapende vrouw in brand. Uit het werk spreekt een onthutsende schoonheid waarbij de toeschouwer gefascineerd blijft staren naar het schouwspel van de likkende vlammen. Het is die confrontatie met de grenzen van het betamelijke en het diep afdalen in zichzelf waar het Van Woensel om te doen is. Vandaar ook dat hij de politiek uiterst incorrecte postpornofilm 'The Hardcore Collection' toont van Richard Kern, een exponent van de 'cinema of transgression'. Minstens even verontrustend is Jannicke Lakers 'Sketch for a Rape Scene' waarin de opname van een verkrachtingspornofilm niet vlekkeloos verloopt omdat de regisseur vindt dat de mannelijke acteur niet agressief genoeg is. Totdat die laatste zijn geduld verliest en een paar rake klappen uitdeelt. Melissa Frosts bijdrage bestaat uit een oude radio met snoeiharde muziek die door de Amerikaanse soldaten gebruikt wordt tijdens folterpraktijken. Van Lee Ranaldo (Sonic Youth) valt een donderpreek te horen waarin hij het heeft over 'the angels of death'. Porno, oorlog, moord, brand, het is allemaal nogal extreem. Hoewel dit soort initiatieven al gauw kunnen uitmonden in een gratuite, puberale revolutie met opgeheven middenvinger, is Van Woensel er toch in geslaagd om een sfeer op te roepen die nog lang blijft nazinderen.

Sam STEVERLYNCK

Tot 11 juli in Galerie Sans Titre, Barthélemylaan 22, 1000 Brussel, Open wo-za 14-18, www.galeriesanstitre.be

TONY GARIFALAKIS 'SO MUCH FOR MY FUCKING OPTIMISM' CUT FELT AND GLUE. DIMENSIONS: 120 X 190 CM COURTESY OF UPLANDS GALLERY, MELBOURNE, AUSTRALIA